

Marie Gottwaldová

Renata Hacklová

Jaroslav Hála

Zlata Hálová

Božena Horníková

Eva Jirásková

Martina Klicperová-Baker

Eva Šírová

Jaroslav Štěpaník

Vladimír Stuchl

Lenka Svobodová

Marie Totínová

Jitka Vysekalová

Mukhiba Zoubková

**Opustila nás prof. PhDr. Jarmila Koluchová, DrSc.
(2. 6. 1928 – 10. 11. 2021)**

V nedávných tmavých podzimních dnech nás ve věku 93 let opustila paní profesorka Jarmila Koluchová. Znali jsme ji především jako přednášející na katedrách psychologie Palackého univerzity v Olomouci.

Do roku 1967 pracovala jako dětská klinická psycholožka na psychiatrické klinice v Olomouci. Potom řadu let vedla katedru psychologie a patopsychologie na tamní pedagogické fakultě. Je uznávanou autorkou více než stovky vědeckých prací. Těžištěm jejího celoživotního odborného i lidského nasazení byla pomoc náhradním rodinám a dětem, které v nich vyrůstají. Na její podnět bylo zorganizováno šest mezioborových celostátních konferencí o náhradní rodinné péči v Olomouci. Byla spoluzakladatelkou sdružení ISIS, prvního sdružení na podporu náhradních rodin v České republice (1992).

Ještě hluboko za minulého režimu ve společném úsilí s profesory Matějčkem a Langmeierem usilovala o to, aby se rodině dostalo centrálního místa ve společnosti a v péči o děti. Namísto tehdy podporované péče ústavní usilovala o to, aby se děti, jejichž biologičtí rodiče o ně nemohou nebo nechtějí náležitě pečovat, mohly ujmout rodiny náhradní (adoptivní či pěstounské). Pečlivými mnohaletými výzkumy a sledováním prokázala, že dobře motivovaní a připravení náhradní rodiče mohou ve většině případů změnit nepříznivé vyhlídky psychicky deprivovaných dětí zásadním způsobem; skrze dlouhodobě poskytovanou péči a láskyplné přijetí otevřít a probudit pozitivní vývojové zdroje dětí. Své poznatky a zkušenosti shrnula v řadě prací, jež jsou stále aktuálním pramenem vědění a inspirace pro ty, kdo v této oblasti pracují, stejně jako povzbuzením motivace těch, kdo se dětem v roli nových rodičů snaží prospět. Ve světě i u nás je známá mj. případovou longitudinální studií vývoje těžce deprivovaných jednovaječných dvojčat – chlapců, sedm let žijících v extrémní izolaci (zvaných „dvojčata dr. Koluchové“). Dlouhodobé sledování

vývoje těchto dětí prokázalo velké možnosti nápravy i velmi těžkých forem psychické deprivace.

Za doby své aktivní činnosti, když se začaly objevovat snahy o zavedení dočasné pěstounské péče, projevovala, stejně jako prof. Matějček, obavy o jednostranné prosazování tohoto typu péče. Ze své praxe dobře věděla, jak dětem škodí nejen psychická deprivace, ale též přerušování a ztráta vytvářejících se nebo vytvořených výlučných vztahů, tedy vše, co znemožňuje či ohrožuje citové přilnutí. Jak moc bychom paní profesorku potřebovali i v současných společenských a odborných diskusích! Naštěstí ve své dceři doc. Ireně Sobotkové vychovala nadmíru kompetentní pokračovatelku.

Paní profesorce Koluchové se zaslouženě dostalo čestného členství v ČMPS. Na její práci a osobní vzor budeme rádi navazovat v činnosti sekce pro náhradní rodinnou péči.

Výběr z klíčových prací prof. Jarmily Koluchové:

Koluchová, J. (1979). An experience of deprivation: A follow-up study. In J. G. Howells (Ed.), *Modern Perspectives in the Psychiatry of Infancy*. 163-174. Brunner/Mazel.

Koluchová, J. (1987). *Diagnostika a reabilita psychické deprivace*. Státní pedagogické nakladatelství.

Koluchová, J. (1991). Severely deprived twins after 22 years of observation. *Studia Psychologica*, 1, 23-28.

Koluchová, J. (1992). *Psychický vývoj dětí v pěstounské péči*. MPSV ČR.

Koluchová, J. (2003). Z výsledků dlouhodobých výzkumů pěstounských rodin. *Pediatric pro praxi*, 3, 118-120.

Koluchová, J. (2004). Význam uspokojování psychických potřeb dětí v pěstounské péči. *Pediatric pro praxi*, 1, 13-15.

MUDr. František Schneiberg (†5. 12. 2021)

Druhá adventní neděle přinesla smutnou zprávu, že nás po delší nemoci v téměř dovršených 72 letech opustil MUDr. František Schneiberg, předseda Společnosti sociální pediatrie ČLS JEP, patřící k pracovnímu a přátelskému kruhu psychologů a dětských lékařů kolem profesorů Matějčka a Dunovského. Působil dříve na Dětské klinice Institutu pro další vzdělávání lékařů a v Ústavu veřejného zdravotnictví 1. lékařské fakulty. Zasazoval se o humanizaci péče o děti útlého věku a jejich podporu skrze náhradní rodinnou péči.

Svým založením i profesní zkušeností byl otevřený konstruktivní spolupráci, která se i díky němu rozvíjela mezi oběma našimi odbornými společnostmi. Ve věcech, které z hlediska nejlepšího zájmu dětí považoval za zásadní, se angažoval s příkladným osobním zaujetím.

Budeme na něho vzpomínat s úctou a vděčností.

Jaroslav Šturma